

Samenvatting position statement preventieve logopedie

Preventieve logopedie is onmisbaar bij het tijdig signaleren van problemen op het gebied van de spraak- en taalontwikkeling bij jonge kinderen. De logopedist is hiervoor de deskundige. Hij kan het onderscheid maken tussen spraaktaalachterstanden en spraaktaalstoornissen.

Tijdig signaleren van spraaktaalstoornissen voorkomt:

- uitstroom naar het speciaal onderwijs
- voortijdige schooluitval
- gedragsproblemen
- criminaliteit

De preventieve logopedie geeft ouders/verzorgers, consultatiebureaus, kinderdagverblijven, voorscholen, peuterspeelzalen en scholen adviezen over het stimuleren van de spraaktaalontwikkeling.

Doelgroep

Minimaal 5-15% van alle peuters en kleuters heeft problemen met hun taal en/of spraak. Taalontwikkelingsstoornissen zijn daarmee één van de meest voorkomende aandoeningen.

Bij de groep meertalige kinderen komen taalachterstanden in het Nederlands op jonge leeftijd nog frequenter voor.

Preventieve logopedie op latere leeftijd is nodig bij problemen met gespreksvoering of vloeiendheidstoornissen (stotteren).

Wat valt onder preventieve logopedie

Logopedisten voeren preventieve werkzaamheden uit binnen de sectoren jeugdgezondheidszorg (JGZ), welzijn en/of onderwijs. De preventieve logopedie richt zich op:

- het vroegtijdig signaleren van spraak- en taalstoornissen
- het adviseren bij spraak- en taalstimulering
- het verwijzen naar de curatieve logopedie voor behandeling en indien noodzakelijk, naar een multidisciplinair team voor nader onderzoek
- Het aanbieden van collectieve voorlichting over communicatie en logopedische stoornissen aan ouders en professionals in de kinderopvang en het basisonderwijs
- deskundigheidsbevordering van professionals in de kinderopvang en het onderwijs

Effecten van preventieve logopedie voor kind en maatschappij

Een effectieve communicatie tussen het kind en zijn omgeving zorgt voor een groter zelfvertrouwen, meer onafhankelijkheid van het kind en meer kwaliteit van leven.

Het kind kan zich beter uiten in gesproken taal. Dit geeft daardoor minder aanleiding tot problemen in de opvoeding, maar ook later bij het volgen van onderwijs.

Er zijn minder verwijzingen naar multidisciplinaire diagnostiek en minder verwijzingen naar het speciaal onderwijs.

Gevolgen van het niet inzetten van logopedie voor het kind en de maatschappij

Als kinderen geen logopedie krijgen vanwege spraak, taal, gehoor en communicatieproblemen, kunnen zij in het latere leven blijvende gedrags- en/of leesproblemen ontwikkelen.

De bezuinigingen op preventieve logopedie hebben tot gevolg dat kinderen:

- de kans op vroege signalering van spraaktaalproblemen wordt ontnomen
- verminderde onderwijskansen hebben door onopgeloste spraaktaalproblemen
- problemen hebben met het onderhouden van sociale contacten
- een groter risico hebben op psychische en gedragsproblemen

Onderzoek laat zien dat vroege signalering van taalspraakproblemen bij 2-jarige kinderen zorgt voor aanzienlijke kostenbesparingen, namelijk ongeveer 2 miljoen euro per jaar. Door vroege interventie daalt het aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs met ongeveer 30%. Tevens blijkt dat vroegtijdige behandeling van taalontwikkelingsproblemen effectiever is dan late behandeling (van Agt, 2011).

Bron: Position statement preventieve logopedie, 2011, NVLF